

POSTANOWIENIE

Dnia 3 lipca 2008 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosława Wysocka (przewodniczący)

SSN Mirosław Bączyk

SSN Krzysztof Strzelczyk (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku Z. H.

przy uczestnictwie M. H.

o rozgraniczenie, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 3 lipca 2008 r., zażalenia uczestnika postępowania na postanowienie Sądu Okręgowego w Z. z dnia 11 kwietnia 2008 r., sygn. akt I WSC (...),

oddala zażalenie

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 31 grudnia 2007 r. Sąd Okręgowy w Z. oddalił apelację uczestnika M. H. od postanowienia Sądu Rejonowego B. z dnia 29 października 2007 r. wydanego w sprawie o rozgraniczenie [sygn. akt I NS (...)].

W postępowaniu przed tymi Sądami uczestnika M. H. reprezentował radca prawny legitymujący się umocowaniem do prowadzenia przedmiotowej sprawy o rozgraniczenie „we wszystkich instancjach sprawy”. Ten sam pełnomocnik wniósł skargę kasacyjną od wymienionego postanowienia Sądu Okręgowego. Zarządzeniem Przewodniczącego z dnia 27 marca 2008 r. pełnomocnik uczestnika został zobowiązany do przedstawienia w terminie tygodniowym pełnomocnictwa upoważniającego do sporządzenia i wniesienia złożonej dnia 21 marca 2008 r. skargi kasacyjnej. Jednocześnie w wezwaniu poinformowano pełnomocnika, że znajdujące się w aktach

sprawy pełnomocnictwo udzielone mu przez M. H. w dniu 17 lutego 2006 r. nie obejmuje umocowania do działania przed Sądem Najwyższym.

Po tak sformułowanym wezwaniu, pełnomocnik uczestnika złożył pełnomocnictwo z dnia 8 kwietnia 2008 r., udzielone przez M. H., do sporządzenia i wniesienia skargi kasacyjnej od postanowienia Sądu Okręgowego w Z. z dnia 31 grudnia 2007 r.

Postanowieniem z dnia 11 kwietnia 2008 r. Sąd Okręgowy w Z. odrzucił skargę kasacyjną uczestnika M. H. uznając, że w dniu wniesienia skargi kasacyjnej tj. 21 marca 2008 r. radca prawny działający w imieniu uczestnika nie posiadał odpowiedniego umocowania. Zgodnie z treścią art. 87¹ § 1 k.p.c. w postępowaniu przed Sądem Najwyższym obowiązuje zastępstwo stron przez adwokatów lub radców prawnych. Oznacza to, że strona nie może działać osobiście w procesie, lecz konieczne jest, aby zastępował ją profesjonalny pełnomocnik. Adwokat lub radca prawny działający za stronę w postępowaniu kasacyjnym powinien legitymować się pełnomocnictwem upoważniającym do wniesienia konkretnej skargi kasacyjnej. Pełnomocnik powinien być wobec tego ustanowiony przed wniesieniem skargi kasacyjnej a udzielone pełnomocnictwo powinno tę czynność obejmować.

Uczestnik M. H. złożył zażalenie na to postanowienie. Zarzucił w nim, że dotychczasowe pełnomocnictwo upoważniało do wniesienia skargi kasacyjnej i nie było podstaw do wzywania strony do złożenia pełnomocnictwa do sporządzenia i wniesienia skargi kasacyjnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Rozbieżne stanowiska doktryny oraz niejednolita praktyka sądowa dotycząca zakresu pełnomocnictwa procesowego (czego ilustracją mogą być wskazane w zażaleniu orzeczenia) wynikały z odmiennych poglądów na istotę postępowania kasacyjnego. Po zmianach wprowadzonych do procedury cywilnej w 2005 r. (patrz ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw Dz. U. Nr 172, poz. 1804 oraz ustawa z dnia 22 grudnia 2004 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych Dz. U. z 2005 r. Nr 13, poz. 98) kasacja została zastąpiona skargą kasacyjną, będącą nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, poza tokiem instancji.

Na tle tego stanu prawnego, Sąd Najwyższy w uchwale składu siedmiu sędziów z dnia 5 czerwca 2008 r. (III CZP 142/07, niepubl.), której nadał moc zasady prawnej przyjął, że pełnomocnictwo procesowe nie obejmuje z samego prawa umocowania do wniesienia skargi kasacyjnej i udziału w postępowaniu kasacyjnym.

Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym zażalenie uczestnika uwzględniając tę zasadę prawną (art. 62 § 1 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. Nr 240, poz. 2052) dostrzega jednocześnie, podobnie ja Sąd Najwyższy podejmujący wymienioną uchwałę, problem związany ze stosowaniem tej zasady do już wniesionych skarg kasacyjnych. Należy wobec tego podnieść, iż pełnomocnik uczestnika został jednoznacznie wezwany do przedstawienia pełnomocnictwa upoważniającego do wniesienia skargi kasacyjnej, co mogło wskazywać, iż kwestia dotychczasowego zakresu umocowania pełnomocnika będzie miała istotny wpływ na ocenę zachowania wymagań skargi kasacyjnej ze względu na ograniczenie zdolności postulacyjnej stron w postępowaniu kasacyjnym.

Jeżeli, zgodnie z art. 87¹ § 1 k.p.c., w postępowaniu przed Sądem Najwyższym obowiązuje zastępstwo stron przez adwokatów i radców prawnych, to jest oczywiste, że pełnomocnik do wniesienia skargi kasacyjnej powinien być ustanowiony przed jej wniesieniem a, ze wskazanych wyżej względów, pełnomocnictwo powinno tę czynność obejmować. Jak trafnie wskazuje się w orzecznictwie, wyrażona w tym artykule reguła przymusu adwokacko – radcowskiego ma charakter bezwzględny w tym sensie, że przyczyny nie wniesienia środka zaskarżenia do Sądu Najwyższego przez uprawniony podmiot, nawet jeśli strona wyraża wolę zaskarżenia, pozostają obojętne (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 2005 r., IV CZ 124/05, niepubl.). Oznacza to, że art. 87¹ § 1 k.p.c. wyklucza możliwość zastosowania art. 97 § 1 k.p.c. w zakresie wnoszenia środków zaskarżenia do Sądu Najwyższego (por. postanowienie Sąd Najwyższego z dnia 17 kwietnia 2008 r. I CZ 17/08, niepubl.).

Ponieważ dotychczasowy pełnomocnik nie zastosował się do wezwania o uzupełnienie braku skargi kasacyjnej i brak ten nie został uzupełniony, usprawiedliwione było odrzucenie skargi kasacyjnej na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c.

Z tego przyczyn Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 1 k.p.c. oddalił zażalenie uczestnika.